
عاشورا
و الگوگیری
جواد محدثی

بسم الله الرحمن الرحيم

عاشورا و الگوگیری

نویسنده:

جواد محدثی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

عاشورا و الگوگیری

مشخصات کتاب

نویسنده : جواد محدثی

ناشر : جواد محدثی

عاشورا و الگوگیری

انسـان ها بیش از حرف ها و نوشـته ها، از اشـخاص و عملکردها الگو می گیرنـد. تأثیرگـذاری یک حادثه یا الگوی رفتاری بر اندیشه ها و عمل های مردم، بیشتر از گفتار است. از این رو در قرآن کریم، کسانی به عنوان «اسوه» معرفی شده اند تا مردم در ایمـان و عمل از آنان سـرمشق بگیرنـد. حادثه های هم که از پیشـینیان در قرآن آمـده است، بویژه بخش هایی که به نیکی ها، ایمان ها، صبرها، مجاهدت ها و اطاعت ها و ایثارهای فرزانگان اشاره شده، همه برای معرفی الگوست.تاریخ اسلام و شخصیّت های برجسـته اسلامی نیز برای مسلمانان در همه دوره ها الگو بوده است و تعالیم دین ما و اولیاء مکتب نیز توصیه کرده اند که از نمونه هـای متعـالی و برجسـته در زمینه هـای اخلاق و کمال، سـرمشق بگیریم.در میان حوادث تاریـخ، «عاشورا» و «شـهدای کربلا» از ویژگی خاصّـِی برخوردارنـد و صـحنه صـحنه این حماسه مانـدگار و تک تک حماسه آفرینان عاشورا، الگوی انسان های حق طلب و ظلم ستیز بوده و خواهـد بود، همچنان که «اهل بیت» بصورت عام تر، در زندگی و مرگ، در اخلاق و جهاد، در کمالاـت انسـانی و چگونه زیسـتن و چگونه مردن، برای ما سـرمشق انـد. از خواسـته های ماست که حیات و ممات ما چون زندگی و مرگ محمد و آل محمّد باشد: «اَللهُمَّ اجْعَلْ مَحْیایَ مَحْیا مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ مَماتی مَماتَ محمّدٍ وَ آلِ مَحَمَّدٍ». [۱] .امام حسـین علیه السّـِلام حرکت خویش را در مبارزه با طاغوت عصـر خودش، برای مردم دیگر سرمشق می داند و می فرماید: «فَلَکُمْ فیَّ اُسوَهٌ» [۲] .نهضت عـاشورا، الهام گرفته از راه انبیا و مبارزات حقجویان تاریـخ و در همان راسـتاست. استشـهادی که امام حسین

علیه السّلام به کار پیشینیان می کند، نشان دهنده این الگو گیری است. هنگامی که می خواست از مدینه خارج شود، این آیه [۳] را می خواند: «فَخَرَجَ مِنْها خائِفاً یَتَرَقَّبُ قالَ رَبِّ نَجِّنی مِنَ الْقَوْمِ الظّالِمینَ»، [۴] که اشاره به خروج خائفانه حضرت موسی از شهر و گریز از سلطه طاغوتیِ فرعون و ظلم اوست و نشان می دهد که آن اقدام موسای کلیم، می تواند الگو به حساب آید که حضرت، آیه مربوط به او را خواند.قبل از حرکت نیز در وصیتنامه ای که به برادرش محمد حنفیّه نوشت و مبنا و هدف و انگیزه خروج را بیان کرد، از جمله تکیه آن حضرت بر عمل به سیره جدّ و پدرش و پیمودن همان راه بود و نهضت خود را در همان خطّ سیر معرفی کرد: «وَ اَسیرَ بِسیرَهِ جَدّی و اَبی عَلِیِّ بْنِ اَبی طالِبٍ» [۵] و سیره پیامبر و علی علیه السّلام را الگوی خویش در این مبارزه با ظلم و منکر دانست. این شیوه، تضمینی بر درستی راه و انتخاب است که انسان مبارز، از اولیائ دین و معصومین الگو بگیرد و برای کار خود حجّت شرعی داشته باشد. در سخنی دیگر، آن حضرت فرموده است: «وَلی وَ لَهُمْ و لِکُلِّ مُسلمٍ بِرَسُولِ اللهِ اُسْوَهٌ» [۶] و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را اسوه خود و هر مسلمان دیگر قلمداد کرده است.پیامبر اکرم، دو فرزندش امام حسن و امام حسین علیهم السّلام را «امام» معرفی کرده است، چه قیام کنند، چه بنشینند: «اِبْنایَ هذا اِمامانِ، قاما اَوْ قَعَدا». [۷] .پس از قیام عاشورا نیز در همان خطّ امام و

اسوه و الگو بودن امام حسین علیه السّلام بود و عمل آن حضرت برای امّت می توانست سرمشق و سرخط باشد و مبنای مشارکت پیروان امامت در مبارزه با حکومت یزیدی باشد، مبارزه ای که ریشه در جهاد همه پیامبران ربّانی و همه جهادهای مقدّس مسلمانان صدر اسلام در رکاب حضرت رسالت داشت.در زیارت مسلم بن عقیل، می خوانیم که: گواهی می دهم که تو بر همان راهی رفتی که مجاهدانِ بدر، در راه خدا رفتند و با دشمنان خدا پیکار کردند. [۸] این جمله نشان می دهد که «شهدای بدر» به عنوان الگویند و شهیدان نهضت امام حسین علیه السّلام نیز در تأسی به آنان در خون خویش غلتیده اند.در زیارت شهدای کربلا می خوانیم: سلام بر شما ربّانیان، شما برای ما پیشتاز و پیشاهنگ هستید و ما هم پیرو و یاور شماییم: «اَنْتُمْ لَنا فَرَطٌ وَ نَحْنُ لَكُمْ تَبَعٌ وَ اَنْصارٌ». [۹] .هم خطی و هم سویی جهاد رزمندگان با اسوه های خداپسند که از سوی مکتب، معرّفی شده است، به آن جهاد، مشروعیّت و قداست می بخشد.چون عاشورا «الگو» بود، هم کسانی که به هر دلیلی در آن شرکت نکردند، بعدها حسرت و افسوس می خوردند، و هم کوتاهی کنندگان نسبت به یاری امام، جزو توّابین شدند و در فکر جبران گذشته برآمدند. این حاکی از شاخص بودن حرکت امام است.در تاریخ اسلام نیز، بسیاری از قیام های ضد ستم و نهضت های آزادی بخش، با الهام از حرکت عزّت آفرین عاشورا شکل گرفت و به ثمر رسید. حتّی مبارزات استقلال طلبانه هند به رهبری مهاتما گاندی، ثمره این الگوگیری بود؛ همچنانکه خود گاندی گفته است:«من زندگی امام حسین علیه السّلام ،

آن شـهید بزرگ اسـلام را بـه دقت خوانـده ام و تـوجّه کـافی به صـفحات کربلاـ نمـوده ام و بر من روشن شـده است که اگر هندوسـتان بخواهد یک کشور پیروز گردد، بایستی از سـرمشق امام حسـین علیه السّلام پیروی کند». [۱۰] .قائد اعظم پاکستان، محمـدعلی جناح نیز گفته است:«هیـچ نمونه ای از شـجاعت، بهتر از آن که امام حسـین علیه السّـلام از لحاظ فـداکاری و تهوّر نشان داد، در عالم پیـدا نمی شود. به عقیـده من تمام مسـلمین باید از سـرمشق این شـهیدی که خود را در سـرزمین عراق قربان کرد، پیروی نمایند.» [۱۱] .عاشورا، هم این پیام را می دهـد که بایـد از این «الگو» که در زمینه هایی همچون: شـجاعت، ایثار، اخلاص، مقاومت، بصـیرت، ظلم ستیزی، دشـمن شناسی، فداکاری، اطاعت از پیشوا، عشق به شهادت و زندگی ابدی، سرمشق است، پیروی کرد، هم ماهیّت خود نهضت عاشورا، الهام گرفته از سیره اولیاء خدا و عمل پیامبر و علی علیه السّلام است، هم به شهـادت تاریـخ، خود این حادثه الگوی مبارزات حق طلبانه بوده است.بارزترین نمونه آن، انقلاب اسـلامی ایران بود که درس ها و الگوهای عاشورا، قوی ترین دستمایه جهاد مردم بر ضـدّ طاغوت و دفاع رزمندگان در جبهه نبرد هشت ساله به شـمار می رفت. نبرد و شـهادت مظلومانه برای رسوا ساختن ظالم، عمل به تکلیف در شدیـدترین حالاتِ تنهایی و بی یاوری، رها نکردن هـدف حتّی بـا کمبود نفرات و شـهادت یاران، همه و همه از ثمرات الگوگیری از عاشورا بود.امام امّت، در اسوه بودن عاشورا برای نهضت پـانزده خرداد می فرمایـد:«ملّت عظیم الشأن، در سالروز شوم این فاجعه انفجارآمیزی که مصادف با پانزده خرداد ۴۲ بود، با الهام از عاشورا

آن قیام کوبنده را به بار آورد. اگر عاشورا و گرمی و شور انفجاری آن نبود، معلوم نبود چنین قیامی بدون سابقه و سازماندهی واقع می شـد. واقعه عظیم عاشورا از ۶۱ هجری تا خرداد ۴۲ و از آن تـا قیام عالمی بقیه الله اروحنا لمقـدمه الفـداء در هر مقطع انقلاب ساز است.» [۱۲] .از عـاشورا، حتی در زمینه تاکتیـک هـا و کیفیّت مبـارزه و سازمانـدهی نیروها و خط مشـی مبارزه و بسیاری از موضوعـات دیگر هـم می تـوان الهـام گرفـت. در ایـن زمینـه هـم رهنمـود امـام خمینی (ره) چنیـن اسـت:«حضـرت سیدالشـهداء علیه السّلام از کار خودش به ما تعلیم کرد که در میدان وضع باید چه جور باشد و در خارجِ میدان وضع چه جور باشـد و بایـد آنهایی که اهل مبارزه مسلّحانه هسـتند چه جور مبارزه کنند و باید آنهایی که در پشت جبهه هسـتند چطور تبلیغ کننـد. کیفیّت مبـارزه را، کیفیّت این که مبارزه بین یک جمعیت کم با جمعیت زیاد بایـد چطور باشـد، کیفیّت این که قیام در مقابل یک حکومت قلدری که همه جا را در دست دارد با یک عدّه معدود باید چطور باشد، اینها چیزهایی است که حضـرت سیدالشهدا به ملّت ما آموخته است...» [۱۳] .سـزاوار است که نهضت عاشورا از ابعاد مختلف، مورد بازنگری دقیق قرار گیرد و شیوه های مبارزه، خطوط اصـلی تبلیغ، عوامل ماندگاری یک حرکت انقلابی و ثمربخشی آن در طول سالیان متمادی، و درس هـایی کـه برای بـه حرکـت درآوردن ملّـت هـای خفتـه و خمـود در آن نهفته است، تـبیین گردد و عـاشورا به یـک «مکتب» و «دانشگاه» تبدیل گردد.

پاورقی

[۱] مفاتیح الجنان، زیارت عاشورا، ص ۴۵۷.

[۲] موسوعه کلمات

الامام الحسین، ص ۳۶۱.

[۳] قصص، آیه ۲۱.

[۴] اعیان الشیعه، ج ۱، ص ۵۸۸.

[۵] بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۳۲۹.

[۶] وقعه الطّف، ص ۲۰۱.

[۷] ارشاد، شیخ مفید، ج ۲، ص ۳۰.

[۸] مفاتیح الجنان، زیارت مسلم بن عقیل، ص ۴۰۲.

[۹] التهذیب، شیخ طوسی، ج ۶، ص ۷۶. [

[۱۰] فرهنگ عاشورا، ص ۲۷۹.

[۱۱] فرهنگ عاشورا، ص ۲۷۹.

[۱۲] صحیفه نور، ج ۱۶، ص ۲۱۹.

[۱۳] صحیفه نور، ج ۱۷، ص ۶۰.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹